

Základné práva - Chorvátsko

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [hr](#) bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

[Vnútroštátne súdy](#)

[Ombudsman](#)

[Špecializované orgány pre ľudské práva](#)

[Ochrana osobných údajov](#)

[Bezplatná právna pomoc](#)

Vnútroštátne súdy

Súdy majú osobitnú úlohu pri ochrane ľudských práv. Sú to orgány stanovené zákonom, ktorých samostatnosť a nezávislosť zaručuje ústava. Existuje osobitný mechanizmus na zabezpečenie uplatňovania ústavných práv a slobôd: ústavná sťažnosť, ktorú môžu podať občania, ak sa domnievajú, že vnútroštátne orgány, miestne a regionálne samosprávne orgány a verejnoprávne subjekty, ktoré rozhodujú o ich právach a povinnostiach alebo rozhodujú v súvislosti s podozrením alebo obvinením z trestného činu, porušili ich ľudské práva alebo základné slobody zaručené ústavou. Sťažnosť je možné podať až po vyčerpaní všetkých iných dostupných opravných prostriedkov.

Ústavný súd Chorvátskej republiky

Trg svetog Marka 4

10000 Záhreb

Telefón: +385 1 6400 251

Fax: +385 1 4551 055

<https://www.usud.hr/>

Najvyšší súd Chorvátskej republiky

Trg Nikole Šubića Zrinskog 3

10 000 Záhreb

Telefón: +385 1 486 22 22, +385 1 481 00 36

Fax: +385 1 481 00 35

E-mail: vsrh@vsrh.hr

<http://www.vsrh.hr/>

Okresné súdy

Mestské súdy

Najvyšší obchodný súd Chorvátskej republiky

Berislavićeva 11, 10 000 Záhreb

Telefón: +385 1 489 68 88

Fax: +385 1 487 23 29

<http://www.vtsrh.hr/>

Obchodné súdy

Najvyšší správny súd Chorvátskej republiky

Frankopanska 16, 10 000 Záhreb

Telefón: +385 1 480 78 00

Fax: +385 1 480 79 28

<http://www.upravnisudrh.hr/>

Zoznam správnych súdov

Najvyšší priestupkový súd Chorvátskej republiky

Ulica Augusta Šenoae 30, 10 000 Záhreb

Telefón: +385 1 480 75 10

Fax: +385 1 461 12 91

E-mail: predsjednik@vpsrh.pravosudje.hr

<http://sudovi.pravosudje.hr/VPSRH/>

Priestupkové súdy

Ombudsman

Trg hrvatskih velikana 6

10 000 Záhreb

Chorvátska republika

Telefón: +385 1 4851 855, +385 1 4851 853

E-mail: info@ombudsman.hr

Fax: +385 1 6431 628

Podľa článku 93 chorvátskej ústavy je ombudsman zástupcom chorvátskeho parlamentu na presadzovanie a ochranu ľudských práv a slobôd, ktoré sú definované v ústave, zákonoch a medzinárodných právnych aktoch týkajúcich sa ľudských práv a slobôd, ktoré podpísala Chorvátska republika.

Ombudsman a jeho zástupcovia sú volení chorvátskym parlamentom na obdobie ôsmich rokov s cieľom chrániť občanov pred porušovaním ľudských práv konaním štátnych orgánov alebo právnických osôb, ktorým bola zverená verejná moc. Je ústredným orgánom na boj proti diskriminácii a vykonávanie úloh Národného preventívneho mechanizmu proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu. Tieto úlohy vykonáva nezávisle a samostatne.

Kompetencie:

Ochrana ľudských práv

Občania majú právo podať sťažnosť ombudsmanovi, ak sa domnievajú, že ich práva boli porušené orgánmi verejnej moci. Ombudsman preskúma sťažnosť na základe prijatých dokumentov. Všetky štátne orgány, orgány poverené výkonom verejnej moci a orgány miestnej a regionálnej samosprávy – t. j. všetky verejnoprávne subjekty – sú povinné poskytovať všetky požadované informácie.

Na základe zistených skutočností môže ombudsman vydávať stanoviská, odporúčania a upozornenia príslušným orgánom alebo nadriadeným orgánom a v prípade potreby informovať chorvátsky parlament.

Okrem toho ombudsman kontroluje súlad právnych predpisov s chorvátskou ústavou a medzinárodnými dohovormi o ochrane ľudských práv a môže upozorniť chorvátsku vládu na potrebu zmeniť alebo prijať právne predpisy, ktoré sa týkajú ľudských práv. Môže upozorniť aj chorvátsky parlament na potrebu zosúladiť právne predpisy s ústavou a zákonmi. Má právo začať konanie pred chorvátskym Ústavným súdom vo veci preskúmania súladu zákonov a iných právnych predpisov s chorvátskou ústavou.

Podpora ľudských práv

Podpora ľudských práv zahŕňa výskum a analýzy, vytváranie a spravovanie databáz a dokumentácie, včasné a pravidelné informovanie verejnosti a zainteresovaných strán, aktívne iniciovanie a spoluprácu so zástupcami občianskej spoločnosti, medzinárodnými organizáciami a akademickými výskumnými inštitúciami, ako aj iniciatívy na zosúladenie právnych predpisov s medzinárodnými a európskymi normami a uplatňovanie týchto právnych predpisov.

Ústredný orgán na boj proti diskriminácii

Ombudsman prijíma sťažnosti od fyzických a právnických osôb, poskytuje potrebné informácie o právach a povinnostiach a možnostiach súdnej a inej ochrany, skúma jednotlivé žiadosti a prijíma opatrenia v rámci svojej právomoci na odstránenie diskriminácie a ochranu práv diskriminovaných osôb (okrem prípadov prebiehajúcich súdnych sporov), vedie zmierovacie konania s možnosťou uzatvorenia mimosúdneho urovnania so súhlasom oboch strán a podáva trestné oznámenie týkajúce sa diskriminácie na príslušnej prokuratúre.

Národný preventívny mechanizmus

Ombudsman vykonáva úlohy Národného preventívneho mechanizmu proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu tam, kde sú osoby zbavené slobody alebo držané vo väzbe, zadržané alebo umiestnené v priestoroch pod verejným dohľadom, ktoré nemôžu dobrovoľne opustiť.

Znamená to, že zástupcovia úradu ombudsmana v rámci svojej právomoci navštevujú väznice, väzenské zariadenia, jednotky vyšetrovacej väzby a rôzne inštitúcie, v ktorých sa nachádzajú osoby s duševnými poruchami, ako preventívne opatrenie na ochranu osôb, ktoré sú zbavené slobody alebo ktorých sloboda je obmedzená.

Národná inštitúcia pre ľudské práva (NHRI)

Od roku 2009 je ombudsman jedinou vnútroštátnou inštitúciou na ochranu a podporu ľudských práv (NHRI) v Chorvátskej republike so statusom „A“ podľa Parížskych zásad OSN, ktoré definujú parametre nezávislosti vnútroštátnych inštitúcií pre ľudské práva.

Ide o najvyššiu úroveň inštitucionálnej nezávislosti, ktorá bola opäť udelená úradu ombudsmana v júli 2013 po tom, čo OSN monitorovala implementáciu svojich odporúčaní týkajúcich sa zachovania a podpory štatútu nezávislosti.

Špecializované orgány pre ľudské práva

Ombudsman pre práva dieťaťa

Teslina 10
10 000 Záhreb
Chorvátsko
E-mail: Info@dijete.hr
Telefón: 01/4929 669
Fax: 01/4921 277
<http://www.dijete.hr>

Rozsah činnosti

Úrad ombudsmana pre práva dieťaťa kontroluje súlad chorvátskych zákonov a iných právnych predpisov, ktoré sa týkajú ochrany práv a záujmov detí, s chorvátskou ústavou, Dohovorom o právach dieťaťa a inými medzinárodnými dokumentmi týkajúcimi sa ochrany práv a záujmov detí. Monitoruje porušovanie individuálnych práv detí a skúma všeobecný výskyt a druhy porušenia práv a záujmov detí. Zasadzuje sa o ochranu a podporu práv a záujmov detí s osobitnými potrebami; navrhuje opatrenia na vybudovanie komplexného systému na ochranu a presadzovanie práv detí a na to, aby sa zabránilo ohrozeniu ich záujmov škodlivým konaním. Informuje a radí deťom o spôsobe výkonu a ochrane ich práv a záujmov, spolupracuje s deťmi, nabáda ich, aby vyjadrovali svoje názory a váži si ich; iniciuje a zúčastňuje sa na verejných aktivitách zameraných na zlepšenie postavenia detí a navrhuje opatrenia na zvýšenie ich vplyvu v spoločnosti. Má prístup a prehľad o akýchkoľvek údajoch, informáciách a aktoch týkajúcich sa práv a ochrany detí bez ohľadu na stupeň dôvernosti. Je oprávnený na vstup a kontrolu akejkoľvek inštitúcie, štátneho orgánu, právnickej a fyzickej osoby so zákonným mandátom na starostlivosť o deti a náboženských spoločenstiev, v ktorých sa deti zdržujú alebo sú v nich dočasne alebo trvalo ubytované.

Ak úrad ombudsmana zistí, že dieťa bolo vystavené fyzickému alebo psychickému násiliu, sexuálnemu obťažovaniu, zneužívaniu alebo vykorisťovaniu, nedbanlivosti alebo nedbanlivému zaobchádzaniu, musí okamžite poslať správu príslušnej prokuratúre, upozorniť príslušné centrum sociálnej starostlivosti a navrhnúť opatrenia na ochranu práv a záujmov dieťaťa. Môže požiadať o odbornú pomoc odborníkov a odborné inštitúcie, ktoré sa zaoberajú ochranou, starostlivosťou, vývojom a právami detí a táto pomoc mu bude včas poskytnutá.

Ombudsman pre rodovú rovnosť

Preobraženska 4/1
10 000 Záhreb
Telefón: +385 1 48 48 100
Fax: +385 1 48 44 600
E-mail: ravnopravnost@prs.hr
<http://www.prs.hr/>

Rozsah činnosti

Úrad ombudsmana pre rodovú rovnosť rieši sťažnosti v súvislosti na základe pohlavia, manželského alebo rodinného stavu a sexuálnej orientácie; skúma porušenie zásady rodovej rovnosti, prípady diskriminácie jednotlivcov alebo skupín jednotlivcov zo strany vnútroštátnych orgánov, útvarov orgánov miestnej a regionálnej samosprávy a iných orgánov verejnej moci, zamestnancov týchto orgánov a iných právnických a fyzických osôb.

K činnosti ombudsmana patrí oprávnenie oznamovať, navrhovať a vydávať odporúčania.

Ak ombudsman zistí porušenie zásady rodovej rovnosti, je oprávnený podať žiadosť o ústavné preskúmanie zákona alebo o preskúmanie ústavnosti a zákonnosti iných právnych predpisov.

Ombudsman pre osoby so zdravotným postihnutím

Savska cesta 41/3
10 000 Záhreb
Telefón: +385 1 6102 170
Fax: +385 1 6177 901
E-mail: ured@posi.hr

Rozsah činnosti

Úrad ombudsmana pre osoby so zdravotným postihnutím je autonómna vnútroštátna inštitúcia, ktorej hlavnou úlohou je monitorovať a podporovať práva osôb so zdravotným postihnutím na základe ústavy Chorvátskej republiky, medzinárodných zmlúv a zákonov. V prípade porušenia práv osôb so zdravotným postihnutím, je ombudsman oprávnený na to upozorniť, navrhnúť opatrenia, vydať odporúčania, informovať a požadovať správy o tom, aké kroky boli vykonané.

Ak ombudsman zistí, že legislatívne riešenie je v neprospech osôb so zdravotným postihnutím alebo detí s vývojovými problémami alebo ich nejakým spôsobom zbavuje ich práv alebo ich znevýhodňuje v porovnaní s osobami bez zdravotného postihnutia, vypracuje návrh na zmenu tohto legislatívneho riešenia.

Úrad ombudsmana dostáva individuálne sťažnosti osôb so zdravotným postihnutím a tých, ktorí pracujú v ich záujme, posudzuje sťažnosti na porušovanie práv osôb so zdravotným postihnutím a spoločne s inštitúciami zodpovednými za riešenie týchto problémov sa snaží dosiahnuť najvýhodnejšie riešenie. Ombudsman pre osoby so zdravotným postihnutím poskytuje poradenstvo osobám so zdravotným postihnutím pri uplatňovaní a ochrane ich práv a záujmov.

Ochrana osobných údajov

Agentúra na ochranu osobných údajov

Martićeva 14
10 000 Záhreb
Telefón: +385 460 90 00
Fax: +385 4609-099
E-mail: azop@azop.hr
<http://www.azop.hr/>

Agentúra na ochranu osobných údajov je verejnoprávny subjekt, ktorý vykonáva svoju činnosť nezávisle a autonómne v rámci rozsahu svojich úloh a právomocí. Agentúra je zodpovedná za vykonávanie administratívnych a odborných úloh súvisiacich s ochranou osobných údajov. Agentúra v rámci svojej verejnej právomoci monitoruje ochranu osobných údajov, upozorňuje na domnelé zneužívanie pri zhromažďovaní osobných údajov, vytvára zoznam krajín a medzinárodných organizácií s riadne regulovanou ochranou údajov, spracováva žiadosti o preskúmanie porušovania práv zaručených zákonom o ochrane osobných údajov a vedie centrálny register súborov s osobnými údajmi.

Bezplatná právna pomoc

Prijatím zákona o bezplatnej právnej pomoci ministerstvo spravodlivosti prevzalo komplexnú a náročnú úlohu vytvoriť systém bezplatnej právnej pomoci.

Systém bezplatnej právnej pomoci umožňuje občanom s obmedzenými zdrojmi využiť služby právnych zástupcov a získať právnu pomoc pre konkrétne právne kroky a rovnaký prístup k súdnym a administratívnym postupom.

Inštitucionálny rámec systému bezplatnej právnej pomoci pozostáva z úradov štátnej správy, ktoré spracovávajú žiadosti občanov na prvom stupni, zatiaľ čo oddelenie pre poskytovanie bezplatnej právnej pomoci na ministerstve spravodlivosti na druhom stupni

rozhoduje o odvolaniach, na prvom stupni rozhoduje o vo veciach zápisu združení do registra združení oprávnených poskytovať prvotnú právnu pomoc a vykonáva administratívne a odborné monitorovanie poskytovateľa primárnej právnej pomoci.

V zákone o bezplatnej právnej pomoci sú uvedení títo poskytovatelia právnej pomoci:

- právnici,
- oprávnené združenia,
- odborové organizácie,
- právne kliniky a
- úrady štátnej správy v okresoch.

Primárnu právnu pomoc poskytujú úrady, oprávnené združenia a právne kliniky.

Pri poskytovaní primárnej právnej pomoci sú úrady oprávnené poskytovať všeobecné právne informácie, právne poradenstvo a vypracovávať podania.

Sekundárnu právnu pomoc poskytujú právnici.

V súlade s ustanoveniami zákona o bezplatnej právnej pomoci osoby, ktoré chcú uplatniť svoje právo na bezplatnú právnu pomoc, musia predložiť vyplnený štandardný formulár žiadosti o právnu pomoc úradu štátnej správy v okrese ich bydliska. K žiadosti musí byť priložený výslovný písomný súhlas všetkých žiadateľov a dospelých členov ich domácnosti s poskytnutím všetkých údajov týkajúcich sa vlastníctva majetku a prevzatím akejkoľvek hmotnej a právnej zodpovednosti za pravdivosť tvrdení žiadateľa.

Formulár žiadosti je k dispozícii na webovom sídle ministerstva spravodlivosti alebo ho možno získať na úradoch štátnej správy v okresoch, na mestských súdoch alebo v centrách sociálnej starostlivosti počas ich bežných úradných hodín.

Za žiadosti sa neplatia správne poplatky a predkladajú sa osobne alebo doporučenou poštou.

Poskytnutie právnej pomoci zahŕňa úplné alebo čiastočné pokrytie nákladov na túto právnu pomoc v závislosti od finančnej situácie žiadateľa. Predpokladá sa, že trovy konania sa môžu spoločne hradiť v určitom pomere v závislosti od materiálnych pomerov príjemcu právnej pomoci.

Ak sa právna pomoc uhrádza v zníženej miere, rozdiel medzi plnou výškou odmeny advokáta a náhradou nákladov na advokáta vo zvyšnej časti uhrádza príjemca v závislosti od hodnoty služby uvedenej v sadzobníku odmien advokátov a náhradách nákladov.

Príjemcovia bezplatnej právnej pomoci

Príjemcovia právnej pomoci v zmysle zákona o bezplatnej právnej pomoci sú:

- chorvátski občania,
- deti, ktoré nie sú chorvátskymi občanmi a ktoré sa nachádzajú v Chorvátskej republike bez sprievodu dospelých zákonných zástupcov,
- cudzinci s prechodným pobytom na základe reciprocity a cudzinci s trvalým pobytom,
- cudzinci pod dočasnou ochranou,
- cudzinci s nelegálnym pobytom a cudzinci s krátkodobým pobytom, ktorí sú v procese vyhostenia alebo ktorí musia opustiť Chorvátsku republiku,
- žiadatelia o azyl, cudzinci, cudzinci požívajúci doplnkovú ochranu a členovia ich rodín, ktorí sa legálne zdržiavajú v Chorvátskej republike v súlade s postupmi, podľa ktorých právnu pomoc nezabezpečuje žiadny osobitný zákon.

Informácie o bezplatnej právnej pomoci možno nájsť na [webovom sídle Ministerstva spravodlivosti Chorvátskej republiky](#) alebo prostredníctvom e-mailu: besplatna.pravna.pomoc@pravosudje.hr a očakávať odpoveď ihneď, ako to bude možné.

Príjemcovia pomoci môžu tiež adresovať akékoľvek otázky priamo úradom štátnej správy v ich okrese.

Cezhraničné spory

Cezhraničný spor je spor, v ktorom strana žiadajúca o právnu pomoc má bydlisko alebo obvyklý pobyt v inom členskom štáte EÚ ako členský štát, v ktorom súd koná vo veci, alebo v ktorom sa má vykonať rozhodnutie.

Právna pomoc pri cezhraničných sporoch sa poskytuje v občianskych a obchodných veciach, zmierovacích postupoch, mimosúdnych urovnaniach, pri výkone rozhodnutí týkajúcich sa verejných listín a pri právnom poradenstve v týchto konaniach, pričom ustanovenia o cezhraničných sporoch sa neuplatňujú v oblasti daňových, colných a iných správnych konaní.

Žiadateľ, ktorý má bydlisko alebo obvyklý pobyt v Chorvátskej republike a žiada o právnu pomoc v cezhraničnom spore na súde iného členského štátu, podá žiadosť na úrad v mieste jeho pobytu alebo bydliska. Príslušný úrad postúpi žiadosť ministerstvu spravodlivosti v lehote ôsmich dní od prijatia žiadosti. Ministerstvo spravodlivosti preloží žiadosť a doplňujúce dokumenty do úradného jazyka alebo do jedného z úradných jazykov členského štátu a príslušného prijímajúceho orgánu a postúpi ich do 15 dní od prijatia žiadosti príslušnému orgánu členského štátu, v ktorom súd koná vo veci alebo v ktorom sa má vykonať rozhodnutie (prijímajúci orgán). Ak sa právna pomoc neprizná, žiadateľ je povinný uhradiť náklady na preklady.

Žiadateľ môže takisto podať žiadosť priamo prijímajúcejmu orgánu v členskom štáte, v ktorom súd koná vo veci alebo v ktorom sa má vykonať rozhodnutie. Žiadateľ, ktorý má bydlisko alebo obvyklý pobyt v inom členskom štáte a žiada právnu pomoc v prípade cezhraničného sporu na súde v Chorvátskej republike, má nárok na právnu pomoc v súlade s ustanoveniami zákona o bezplatnej právnej pomoci. Žiadateľ alebo príslušný orgán členského štátu, v ktorom má žiadateľ bydlisko alebo obvyklý pobyt (postupujúci orgán), postúpi žiadosť o právnu pomoc v Chorvátsku ministerstvu spravodlivosti (prijímajúci orgán). Formuláre a doplňujúce dokumenty musia byť preložené do chorvátskeho jazyka, inak bude žiadosť zamietnutá.

Žiadosti sa podávajú na štandardnom formulári ustanovenom rozhodnutím Komisie 2004/844/ES z 9. novembra 2004, ktorým sa stanovuje forma žiadostí o právnu pomoc podľa smernice Rady 2003/8/ES na zlepšenie prístupu k spravodlivosti pri cezhraničných sporoch stanovením minimálnych spoločných pravidiel, ktoré sa týkajú právnej pomoci pri týchto sporoch.

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné členské štáty. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska komisia vylučuje akúkoľvek zodpovednosť za akékoľvek informácie alebo údaje obsiahnuté alebo uvedené v tomto dokumente. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Posledná aktualizácia: 15/03/2018